

Boyd Rice

Boyd Rice je známá kontrakulturní postava, jehož reputace nezřídka zastiňuje jeho kreativní činnost. Mluvím z vlastní zkušenosti; ve skutečnosti jsem se sám větší část svého života Riceově práci kvůli jeho spojení se sociálním darwinismem a laveyovským satanismem – tedy věcem, které byly pro levicově smýšlejícího absolventa novoanglické umělecké školy jednoduše jedno velké „ne-ne“ – cíleně vyhýbal. Opakovaně jsem na jeho jméno narážel v oblastech, které mě zajímaly víc – kultovní filmy, industriální hudba, havajská *tiki* exotická hudba, Svatý grál – což mě poněkud zaráželo. Kým tedy skutečně je tento umělec, hudebník a spisovatel; muž tolika zdánlivě nesouvisejících zájmů, kterého tolik undergroundových lidí ne jen ignoruje, ale *aktivně nenávidí*?

V závislosti na dotázaném je Boyd Rice buď notorický provokatér, nebezpečný neonacista nebo nedoceněný tvůrce kontrakulturního vkusu. Rice patří k oněm nemnoha lidem, za jejichž jménem vždy následuje názor, obrana či odsudek, které ovšem vypovídají více o světonázoru mluvčího než o Riceově díle. Skutečnost, že Boyda Rice je vůbec třeba nějak shrnovat, o jeho úloze v undergroundové kultuře mnohé vypovídá: daří se mu být zároveň velkou neznámou i jablkem sváru.

Mnoho debat o něm však jako by opomíjelo, že tím vším je zcela záměrně. Nehraje na nás nějaký propracovaný vtípek s extrémně dlouhým doutnákem ve stylu **Andyho Kaufmana**, ani není pouze jedovatým misantropem. Vzít jednotlivý aspekt jeho práce a oddělit jej od zbytku by znamenalo minout Riceovu podstatu. Odpůrci se nepochybně zaměří na jeho spojení s americkým rasistou **Bobem Heickem** a neblaze proslulou teatrálně hroživou fotku dua pro časopis *Sassy* nebo připomenou detaily jeho bouřlivého vztahu se spisovatelkou a provokatérkou **Lisou Crystal Carverovou**, popsané v její autobiografii *Drugs Are Nice*.

*Boyd Rice & Bob Heick – San Francisco,
1989*

Stejně tak se najdou tací, kteří se pokusí temnější stránky Riceovy tvorby a osobního života zamést pod koberec nebo dokonce ospravedlnit. Tyto výtku lze vznést proti dokumentu *Iconoclast* — působivému, ale zdaleka ne přesnému čtyřhodinovému dokumentárnímu filmu o Riceově životě z roku 2010. Než se vůbec objeví první zmínky o nařčeních umělce z fašismu, uplynou z něj dlouhé dvě hodiny.

Boyd Rice Video Interview & Live Performance (Filmed by Kurtz Frauson)

Brian M. Clark si při psaní Riceova životopisu zdá se zcela uvědomoval možná úskalí debaty o takto rozporuplné postavě. Kniha *Boyd Rice: A Biography* vydaná v roce 2015 nakladatelstvím Discriminate Press je přepracovanou verzí eseje, která zasazovala do kontextu Clarkovu sbírku Riceových spisků z roku 2008 *Standing in Two Circles*. Pečlivá a faktografická 73 stránková Clarkova esej (otištěná v angličtině i francouzštině) se drží stranou od reflexivních emocionálních reakcí a snaží se vykreslit úplné spektrum činnosti zkoumaného subjektu. Clark nejprve nastiňuje Riceovu účast v rodícím se industriálním žánru 70. let, popisuje jeho příspěvky do raných sbírek společnosti RE/Search Publications – *Incredibly Strange Films* a *Pranks!* (kde ukazuje, jak byl Riceův podíl na vzniku knih poté, co upadl do nepřízně, umenšován) – a zabývá se i jeho vztahy s vysoce kontroverzními postavami jako Charles Manson a zmíněný Heick.

Clarkův text doprovázejí desítky obrázků pokrývajících celou Riceovu kariéru a rozsah aktivit, a pochopitelně také diskografie a bibliografie. Nesmírný rozsah předloženého materiálu doplňuje Clarkovu charakteristiku Rice coby umělce posedlého dualitami a krajnostmi. Vyholený Rice v elegantním sportovním sáčku stojí na Rennes-le-Château během filmování epizody o Svatém grálu pro obnovenou sérii *In Search Of...* Ranější fotka jej ukazuje na kolenou s železnou palicí před hromadou zničených desek; fyzické vyjádření jeho harsh noise tvorby. Jinde je vyfocen, jak přednáší na univerzitě, pózuje s Antonem LaVey nebo pořádá havajské *tiki* party. Střídavě kýčovitý, ezoterický i zlověstný – zcela zjevně máme co do činění s člověkem ovládaným jeho vášněmi, který se nejspíš v za ním se táhnoucím zmatku a nepřátelství vyžívá.

Neochota Boyda Rice omluvit se nebo vyjasnit své pozice i jeho pózy přivádějí jeho odpůrce k zuřivosti. Z jejich úst jistě zazní výtky, že Clark dostatečně „netlačí“ na protispolečenské a nepřijatelné aspekty Riceovy kariéry, proti tomu se však dá namítnout, že jistá část mediálního prostředí projevuje až přílišnou žízeň po vytváření hanopisů a předvádění vlastních „správných“ postojů na úkor uznání umělecké komplexity. Tato dualita je ostatně samotnou podstatou Boyda Rice. Jeho příklon ke gnosticismu se projevuje skutečně zásadně – je živoucím ztělesněním neoddělitelnosti světla a temnoty. Pro Rice jdou zábava i hrůza ruku v ruce a pokoušet se za něj napravit podle nás negativní prvky jeho světonázoru by znamenalo zahodit polovinu z toho, co se snaží vytvořit.

Vysvětlení, proč tento přehled Riceovy kariéry vychází nyní a v tomto formátu, podává Clark v krátkém úvodu. Autor se kvůli svému měnícímu se vztahu k dané materii rozhodl neupravovat přepracovanou verzi *Standing in Two Circles*, i když ne nutně z důvodů, které bychom mohli očekávat. Po prvním vydání knihy u Creation Press (což je příběh sám o sobě, plný mizerného hospodaření a podvodů vydavatele) se Clark začal intenzivněji zajímat o empiricismus a proto už nemohl souhlasit s obsahem mnoha Riceových esoteričtějších spisků. Jak však sám Clark upozorňuje, s rostoucím tlakem na omezení svobody slova v akademickém prostředí a médiích od zastánců tzv. politické korektnosti stojí za to racionálně mluvit o provokativních hlasech typu Rice. Odhodit Boyda Rice do odpadkového koše undergroundu by znamenalo ignorovat vliv, který měl na tolik stabilně zajímavých oblastí – což Clark správně označuje jako krátkozraké, revizionistické a v konečném důsledku malicherné.

Recenze „*Boyd Rice: A Biography*“ by Brian M. Clark vyšla na stránkách *Heathen Harvest* 29. května 2016.